

тивність і здоров'я. Решта показників характеризувалася суперечливою динамікою.

Що стосується визначення рівня можливого зростання задоволеності життям, то оцінка далеко не втішна: за умов збереження існуючої тенденції, рівень задоволених життям становить тільки 35 %, а рівень задоволених працею буде і надалі зменшуватися і, за прогнозними оцінками, може дістатися критичних значень. На даний факт слід звернути особливу увагу, оскільки ця компонента якості життя включає не тільки матеріальну складову, а і елементи зовнішнього середовища, а саме: соціокультурну, політичну, екологічну, морально-емоційну компоненти. Крім того, за прогнозними оцінками, в майбутньому частка зневірених знайти роботу може зростати, що також позитивно не вплине на показник якості життя.

Список використаних джерел

1. Грішнова О.А. Людський розвиток : навч. посіб. / О. А. Грішнова. – К. : КНЕУ, 2006. – 308 с.
2. Ковтун Н.В. Міжнародний досвід оцінювання якості життя населення і можливості його використання в Україні / Н.В. Ковтун, І.П. Романюк // Вісник Київського нац. університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – Київ: ВПЦ "Київський університет". – 2013. – Випуск 134. – С. 32-37.

Н. Ковтун, д-р екон. наук, проф.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

СТАТИСТИЧЕСКОЕ ИЗМЕРЕНИЕ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ В УКРАИНЕ

В статье изучен мировой опыт измерения качества жизни на основе которого разработано методическое обеспечение измерения качества жизни с учетом условий и особенностей Украины, а также проведено позиционирование качества жизни в Украине в разрезе отдельных компонент за период 2000-2011 гг.

Ключевые слова: международные концепции качества жизни, интегральная оценка, стандартизация, качество жизни, индекс качества жизни

N. Kovtun, Doctor of Sciences (Economic), Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

THE LIFE QUALITY EVALUATION: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND UKRAINE'S PRACTICE

The world experience of the life quality evaluation have been investigated, then on the basis of the research's results the methodical providing of the life quality evaluation have been worked out into account of Ukraine's terms and features, and also positioning of Ukraine's life quality is carried out after the components for period 2000-2011.

Keywords: international life quality models, standards of life quality, integral estimation, standardization, life quality, index of life quality.

УДК 311:65.012.8:33
JEL C 820

Н. Лутчин, канд. екон. наук, доц.
Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів

СТРУКТУРНІ ДИСПРОПОРЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті проаналізовані основні диспропорції економіки як на державному, так і на регіональному рівні. В роботі розглядаються концептуальні підходи до формування ефективної структури економіки України та Львівської області. Враховуючи міжнародний досвід, запропонована оптимальна структура економіки Львівської області на даному етапі розвитку. Автором обґрунтовано необхідність та принципи створення інформаційного забезпечення на рівні областей України для проведення оцінки та обліку диспропорцій економіки для визначення зваженої регіональної політики.

Ключові слова: структурні диспропорції економіки, структурні зрушення, оптимізація структури економіки.

Вступ. Зміцнення конкурентоспроможності національної економіки пов'язане з структурними перетвореннями економічної системи відповідно до потреб технологічного і соціального прогресу. Структурні диспропорції не лише стримують реалізацію економічного потенціалу, але й підвищують вразливість економіки до зовнішніх впливів та знижує рівень економічної безпеки країни [5]. Саме тому здатність підвищувати конкурентоспроможність економіки забезпечується глибиною структурних перетворень, зумовлених необхідністю технологічного оновлення виробничої структури та її адаптації до умов внутрішнього та зовнішнього середовища.

3. Людський розвиток регіонів України: аналіз та прогноз (колективна монографія) / За ред. Е.М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007. – 367 с.

4. Революция сознания: Трансатлантический диалог / С. Гроф, Э. Ласло, П. Рассел; Пер. с англ. М. Драчинского. – М.: ООО "Издательство АСТ" и др., 2004. – 248, [8] с. – (Philosophy).

5. Jackie Brown, Ann Bowling, Terry Flynn. Models of quality of life: A taxonomy, overview and systematic review of quality of life. In: (Proceedings) European Forum on Population Ageing Research, 2004. Sheffield, Dept of Sociological Studies [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ageingresearch.group.shef.ac.uk/pdf/qol_review_no_tables.pdf.

6. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.eurofound.europa.eu/>.

7. Quality of life indexes for national policy: Review and agenda for research. / Hagerty M.R. [et al.] // Social Indicators Research. – 2001. – Vol. 55. – P. 1-91.

8. Regional Human Development Report on social inclusion [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://issuu.com/undp_in_europe_cis/docs/rhdr_socialinclusion/1.

9. Second European Quality of Life Survey [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2009/02/en/2/EF_0902EN.pdf.

10. OECD Better Life Index [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.oecdbetterlifeindex.org/>.

Надійшла до редакції 21.03.14

Постановка проблеми. Проблемаам структурної модернізації економіки регіонів, впливу структурних чинників на якісні процеси їх економічного розвитку присвячені роботи відомих вітчизняних дослідників, зокрема Я.Б. Базилюка, О.С. Власюка, В.М. Геєця, Я.А. Жаліла, І.В. Крючкової, В.Р. Сіденка, Т.П. Шинкоренко та ін. Проблемаам структурних диспропорцій присвячені також дослідження відділу прогнозування розвитку секторів економіки міжгалузевого балансу міністерства економіки України [3] Проте, більшість досліджень у даній сфері присвячені дослідженням на макрорівні, а у практиці формування структурних процесів регіональної

економіки немає комплексного стратегічного підходу з урахуванням реалій та перспектив розвитку регіону, тому необхідним є здійснення аналізу основних тенденцій структурного розвитку регіональної економіки та визначення стратегічних напрямків їх економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі за останні роки появилися публікації, які присвячені в основному аналізу структури економіки на макrorівні і незначна кількість, присвячених аналізу структурних диспропорцій на регіональному рівні. Дані публікації приведені в списку літератури до даної статті, однак в них відсутній комплексний підхід такої оцінки та підходи щодо вирішення методологічних проблем оцінки.

Стаття присвячена проблемам оцінки основних диспропорцій на макrorівні та на регіональному рівні. Враховуючи міжнародний досвід, запропонована оптимальна структура економіки Львівської області на даному етапі розвитку.

Метою статті є оцінка основних диспропорцій розвитку економіки на макrorівні та на регіональному рівні, вивчення основних структурних зрушень економіки регіону, дослідження оптимальної структури економіки регіону. Враховуючи міжнародний досвід, в роботі є пропозиції щодо вдосконалення інформаційного забезпечення таких досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для оцінки структурних диспропорцій в Україні в першу чергу проаналізуємо структуру економіки на макrorівні.

Різноманітні темпи розвитку окремих галузей та компонентів національної економіки, нерівномірна зміна цін

на різні види ресурсів зумовлюють високу динамічність цих пропорцій та міжгалузевих економічних зв'язків.

В практиці економічних досліджень всі секції економіки поділяють на дві сфери: виробництво товарів (секції А –F згідно КВЕД-2005) та виробництво послуг (секції G-Q); або на три: первинний сектор (сільське господарство та добувна промисловість), вторинний (промисловість та будівництво) та третинний (виробництво послуг) [4]. Якщо вважати, що реальний сектор економіки складається з первинного та вторинного секторів, то для оцінки структурних диспропорцій вагоміше значення має аналіз співвідношення виробництва товарів, який включає первинний і вторинний сектор до виробництва послуг.

За підсумками 2010 року сфера послуг у валовому випуску України склала 41,0 %, а у 2011 – 42,9 %. В цілому тенденція до скорочення частки секторів виробництва товарів та зростання частки сфери виробництва послуг у валовому випуску відповідають світовим тенденціям країн з перехідною економікою наближатися до структури високорозвинутих країн. Однак, якщо враховувати той факт, що економіка України знаходиться в процесі трансформації, то їй ближча має бути, враховуючи Європейські орієнтири, структура країн, що порівняно недавно увійшли до складу ЄС. Таким прикладом може слугувати структура Польщі, як найближчого сусіда і як країни, близької за ментальністю та економічними характеристиками до України. На рис. 1 зображена структура економіки України та Польщі з врахуванням поділу на первинний, вторинний та третинний сектори економіки.

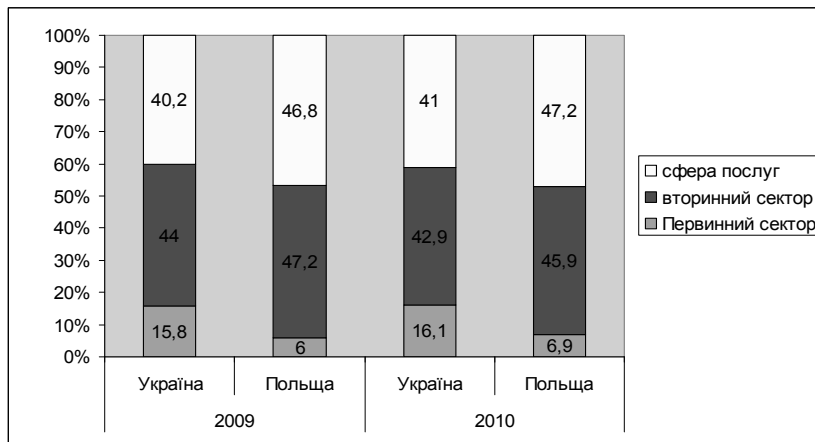

Рис.1. Структура випуску в Україні та Польщі за секціями економіки, відсотки

*Джерело: побудовано автором за даними [5; 7].

За підсумками 2010 року в Україні частка сфери послуг у валовому випуску склала 41,0 % і у порівнянні з 2009 роком зросла на 0,8 % (рис.1.). Така частка значно менша у порівнянні з високорозвинутими країнами, де вона складає близько 70 %. Вторинний сектор у 2010 році в Україні склав 44,0 %, який для країн з перехідною економікою, до яких можна віднести Україну, є занадто малий. Адже відомо, що країни з перехідною економікою розвиваються саме завдяки вторинному сектору. Для порівняння, вторинний сектор Польщі у році склав 47,2 % .Для порівняння структур економіки двох країн був розрахований індекс Рядцева, який за-

стосовується для аналізу структурних зрушень в динаміці та для міжтериторіальних порівнянь і може приймати значення від 0 до 1. Наближення даного індекса до 0 свідчить про наближення структур або їхню тотожність. Якщо порівняти структуру України і Польщі за два роки за допомогою індекса Рядцева, який у 2009 році склав 0,0957, а у 2010 році -0,0903, то можна стверджувати, що є незначна тенденція до зближення структур економік країн.

Проаналізуємо структуру ВВП України за категоріями кінцевого використання (рис.2).

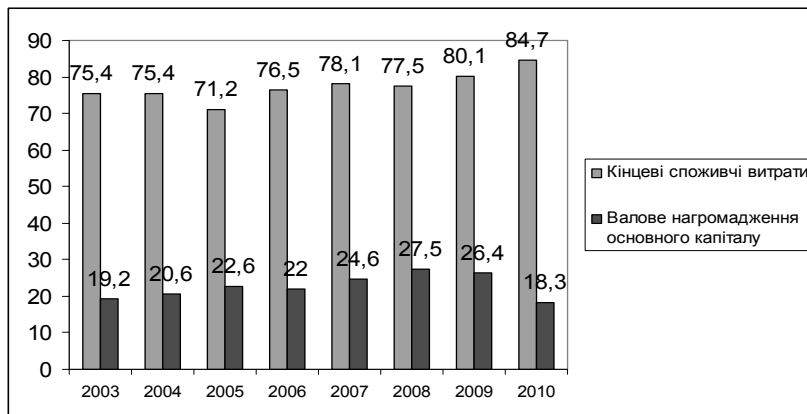

Рис. 2. Структура ВВП за категоріями кінцевого використання

*Джерело: побудовано автором за даними[7].

Характерною ознакою економічного розвитку у післякризовий період залишається дуже низький рівень валового нагромадження основного капіталу, що значно поступається показникам докризового періоду при суттєвому зменшенні цього показника у 2010 році. Така ситуація не відповідає потребам забезпечення розши-

реного економічного відтворення. Така частка нагромадження основного капіталу в 2010 р відповідає стану початку періоду економічного зростання в Україні і суттєво поступається докризовим показникам (у 2008 р. – 26,4 %). Такі показники є вочевидь недостатніми для здійснення модернізації економіки.

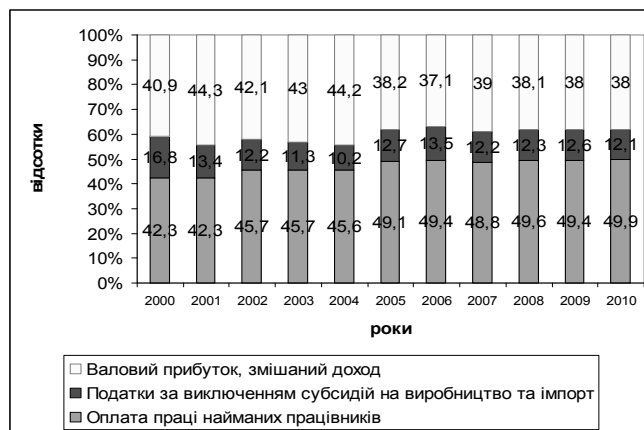

Рис. 3. Динаміка структури ВВП за категоріями доходу

*Джерело: побудовано автором за даними [7].

Якщо аналізувати структуру ВВП за категоріями доходу (рис. 3), то при певному зростанні частки оплати праці найманих працівників, зменшилась частка валового прибутку та змішаного доходу за період 2005-2010 років у порівнянні з 2000-2004 роками. Така ситуація не може сприяти економічному зростанню економіки, оскільки важливим джерелом інвестицій в основний капітал та модернізацію виробництва є прибуток підприємств, а певне зростання доходів населення при відсутності відповідного зростання пропозиції приводить до дисбалансу на внутрішньому ринку.

Рівновага в економіці за методом грошових потоків може бути збережена за умови, що сума вилучення грошей дорівнює сумі вливання їх в економіку [10]. За даними Державної служби статистики України за 2011 рік, сума капітальних інвестицій в економіку (259932 млн грн) в 3,1 раз перевищує заощадження (83069 млн грн). Якщо інвестиції перевищують заощадження, то в такому випадку настає інфляційний розрив. Це означає, що пропозиція заощаджень відстає від інвестиційних потреб. Оскільки реальних можливостей збільшення інвестицій немає, розміри сукупної пропозиції вирости не можуть і це, в свою чергу, провокує інфляцію. Таку диспропорцію можна ліквідувати лише на основі виваженої державної політики.

Для усунення такої диспропорції уряд країни може прийняти наступні рішення:

- 1) зменшити свої державні витрати;
- 2) знизити податки;
- 3) зменшити свої державні витрати і податки одночасно;
- 4) провести балансування урядового бюджету за рахунок внутрішніх і зовнішніх кредитів;

Важливе значення для економіки країни має співвідношення обсягів експорту та імпорту.

Співвідношення обсягів експорту та імпорту кореспондується з поділом країн на ті, що, відповідно, ввозять капітал (у разі експорту) і ті, що вивозять його (у разі імпорту). Вважається, що надлишковість вільних капіталів поєднується з надлишком товарів і послуг, а це спричиняє перевищення їхнього експорту над імпортом. І, навпаки, брак капіталів і пов'язаний із ним низький рівень розвитку національної економіки зумовлює необхідність перевищення ввезення товарів і послуг над їх вивезенням.

При другому варіанті розвитку економіки індекс покриття імпорту експортом має бути меншим одиниці, що видно на рис. 4.

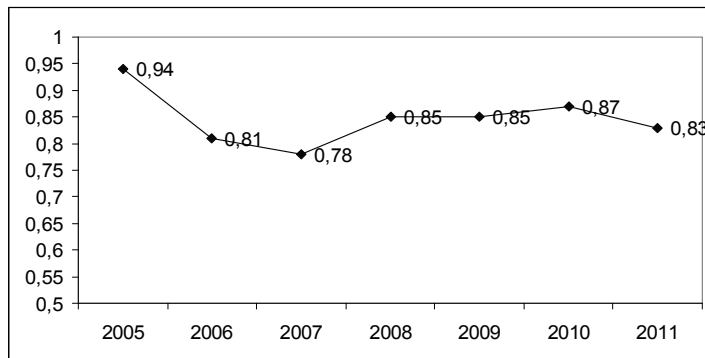

Рис. 4. Динаміка коефіцієнта покриття імпорту експортом України

*Джерело: побудовано автором за даними [7].

Отже, дисбаланс у торгівлі товарами на зовнішніх ринках протягом останніх років зумовлює загальне негативне зовнішньоторговельне сальдо України і свідчить про низький рівень розвитку національної економіки.

Проаналізуємо структуру економіки регіону на прикладі Львівської області.

Подібна ситуація, проаналізована на макрорівні, спостерігається і на регіональному рівні. За підсумками 2010 року у Львівській області частка сфери послуг у валовому випуску склала 50 % і у порівнянні з 2009 роком зросла на 10 % (рис. 5.) Вторинний сектор у 2010 році у Львівській області склав 39,2 %, що є ще меншим, ніж на рівні України. На нашу думку, така стру-

ктура економіки області не може сприяти позитивним тенденціям розвитку регіону. На даний момент найбільш оптимальна структура, яка може сприяти економічному зростанню – це збільшення частки вторинного сектору економіки за рахунок зменшення частки третинного сектору, що може відповідати тенденціям євроінтеграції в перехідний період.

Отже, у післякризовий період в економіці України попри незначної тенденції до зростання частки переробної промисловості (на регіональному рівні є зменшення на 0,1 %), відбувається зменшення частки галузей, орієнтованих на внутрішній попит.

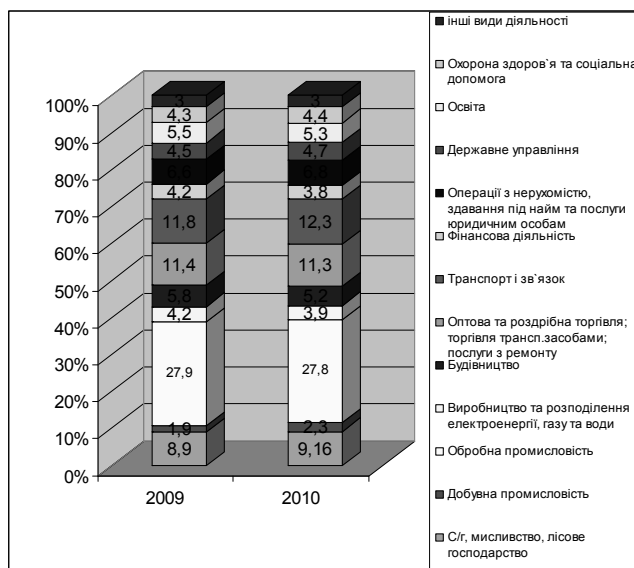

Рис. 5. Структура випуску Львівської області за секціями економіки, %

*Джерело: побудовано автором за даними [6].

У сфері виробництва найбільшу частку у випуску в Україні займає переробна промисловість (61,2 %), у Львівській області – 71 %. Для виявлення основних тенденцій в структурі промисловості, здійснимо її прогноз до 2015 року за допомогою ланцюгів Маркова. Ланцюги Маркова дозволяють розглядати структурні зміни сукупності як ймовірнісний процес: ймовірність знаходження одиниці в тому чи іншому стані в даний час визначається характером розподілу ймовірностей знаходження її в окремих станах в минулих періодах і ймовірностями зміни цих станів до теперішнього моменту часу чи етапу розвитку. Для завдань прогнозування стохастичний

підхід має низку переваг перед прогнозуванням окремих категорій на основі підбору апроксимуючих функцій. Вищенаведене не забезпечує замкнутості системи, тобто сталості загальної кількості елементів, що призводить до необхідності використання штучних методів і не дозволяє врахувати взаємну залежність між категоріями. У Марківській моделі замкнутість системи закладена на початку і матриця переходу ймовірностей достатньо повно описує залежності між категоріями.

Здійснивши прогноз структури промисловості Львівської області на 2013-2015 роки за методом ланцюгів Маркова, ми отримаємо, що частка переробної промис-

ловості має тенденцію до зменшення (рис. 6), що теж відповідає світовим тенденціям. Для порівняння, частка переробної промисловості Польщі у 2011 році склала 66, %. В свою чергу, в структурі випуску обробної проми-

словості як на державному так і на обласному рівні найбільшу частку займають низькотехнологічні та екологічно небезпечні види економічної діяльності, що явно не сприяє прогресивним структурним зрушенням в економіці.

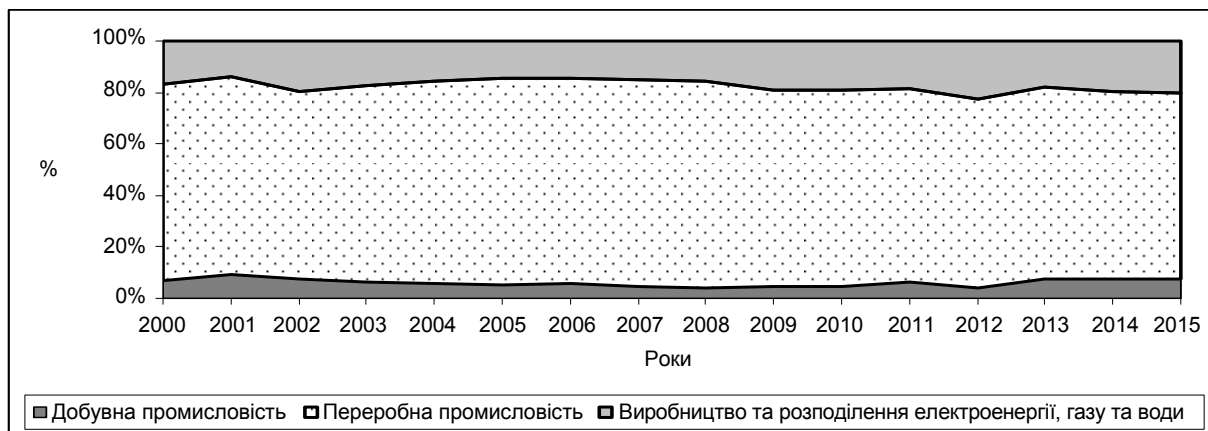

Рис. 6. Динаміка та прогноз структури обсягу реалізованої промислової продукції (робіт, послуг) у Львівській області у 2000-2015 роках

*Джерело: власні розрахунки автора за даними 6.

Аналізуючи первинний сектор економіки, до якого відносять сільське господарство, попри тенденції до зростання загалом, виробництво продукції тваринництва за 2011 р. порівняно з відповідним періодом 2010 р. зросло лише на 2,4 %. Основним чинником такої ситуації є повільна динаміка зростання поголів'я, і навіть його скорочення у окремих видах тваринництва. Зокрема, триває тенденція скорочення поголів'я великої рогатої худоби, яке за 2011 р. у порівнянні з відповідним періодом 2010 р. зменшилося на 2,4 %. Як наслідок, відбувається зниження виробництва окремих видів продукції тваринництва, що спричиняє виникнення дисбалансів у забезпеченні населення України різними видами продуктів харчування тваринного походження.

Однак, більшість структурних диспропорцій, які можна проаналізувати на макрорівні на основі системи показників національного рахівництва, на регіональному рівні не розраховується. Такий аналіз можливий за умови побудови балансових таблиць виробництва і використання товарів на обласному рівні. Побудова таблиць "Витрати-випуск" на регіональному рівні є проблемним завданням, оскільки не всі підприємства подають статистичну звітність, на основі яких вони розраховуються, обласним управлінням статистики. Однак, якщо враховувати, що для оцінки структурних диспропорцій важливе значення має не вартісні показники, а їх співвідношення, то їх побудова може мати сенс для такого аналізу за умови репрезентативності вибірки.

Висновки. Таким чином, стан галузевої структури і якісних параметрів структури свідчить про низький рівень розвитку конкурентних можливостей України. Структурна недосконалість економіки вже в середньостроковому періоді спричинить значне зниження її конкурентоспроможності та зростання загроз економічній безпеці країни. Хоча, загалом відслідковується наближення структури економіки України до структури Польщі, яка частково перейшла етап переходу до високо розвинутих європейських країн.

Н. Лутчин, канд. екон. наук, доц.
Львовский национальный университета имени Ивана Франко, Львов

Відсутність аналогічної статистичної інформації на рівні областей України не дає можливості проведення виваженої регіональної політики з врахуванням виявлених економічних диспропорцій. Побудова таблиць "Витрати – випуск" на обласному рівні дала би можливість оцінки та врахування диспропорцій економіки для проведення виваженої регіональної політики.

Все це дасть можливість проведення цілеспрямованих дій щодо структурної перебудови національної економіки та зміцнення чинників економічного розвитку шляхом проведення активної державної політики, що сприяла б вирішенню проблеми створення конкурентних переваг і підвищенню ефективності економічної системи країни.

Список використаних джерел

- 1 Дідич О.-Г.О. Сутність поняття та методологія дослідження структурних зрушень в економіці / О.-Г.О. Дідич // Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект : Зб. наук. праць. Донецьк : ДонНУ. – 2007. – С. 1732–1740.
2. Економічна криза в Україні: виміри, ризики, перспективи / Я.А. Жаліло, О.С. Бабанін, Я.В. Белінська та ін. / за заг. ред. Я.А. Жаліло. – К.: НІСД, 2009. – 142 с.
3. Жаліло Я.А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика / Я.А. Жаліло. – К.: НІСД, 2003. – 368 с.
4. Кузубов М.В. Оцінка структурних зрушень в економіці України та їх оптимізація / М.В. Кузубов, Н.Л. Овандер // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 9 (111). – С. 66-75.
5. Офіційний сайт Головного управління статистики Польщі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stat.gov.pl>.
6. Офіційний сайт Головного управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Черевко О.В. Управління соціально-економічним розвитком регіону на стратегічних засадах / О.В. Черевко // Економіка та держава. – 2006. – №9. – С. 57 – 59.
9. Рождественська Л.Г. Статистика ринку товарів і послуг: Навч. посіб. / Л.Г. Рождественська – К.: КНЕУ, 2005. – 419 с.
10. Черняк В.І. Структурні диспропорції глобальної економіки на сучасному етапі розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

Надійшла до редакції 21.03.14

СТРУКТУРНЫЕ ДИСПРОПОРЦИИ НАЦИОНАЛЬНОГО И РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

В статье рассмотрены основные диспропорции экономики как на государственном, так и на региональном уровне. В работе рассматриваются концептуальные подходы к формированию эффективной структуры экономики Украины и Львовской области. Учитывая международный опыт, предложена оптимальная структура экономики Львовской области на данном этапе развития. Авто-

ром обоснована необходимость и принципы создания информационного обеспечения на уровне областей Украины для проведения оценки и учета диспропорций экономики для определения взвешенной региональной политики.

Ключевые слова: структурные диспропорции экономики, структурные сдвиги, оптимизация структуры экономики.

N. Lutchnyn, PhD in Economics, Associate Professor
Ivan Franko National University of Lviv, Lviv

STRUCTURAL DISPARITIES NATIONAL AND REGIONAL DEVELOPMENT IN UKRAINE

This paper discusses the basic economic disparities both at the state and regional level. The article reviews conceptual approaches to the formation of an effective structure of economy of Ukraine and Lviv region. Realizable comparing of structures of economy of Ukraine and Poland to the purpose of determination of the most optimum structure of economy of Ukraine, taking into account the prospects of development of country. The structure of industry of Lviv region is analysed. Forecast the structure of industry with the help of Markov chains. Author substantiated the need and principles of creation the information support in the regions of Ukraine. It is needed for estimation disproportions of economic structure and conduct of relevant regional policy. Considering the international experience, proposed the optimal structure of economy of Lviv region at this stage of development.

Keywords: structural imbalances of the economy, structural changes, optimization of the structure of the economy.

УДК 311: 338.001.36 : 332.132 (470)
JEL L26, M13, C42, R12

О. Образцова, канд. экон. наук, проф.
Российский государственный социальный университет, Российская Федерация

ЗАКОНОМЕРНОСТИ ПРОСТРАНСТВЕННОГО РАСПРЕДЕЛЕНИЯ РАННЕЙ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ АКТИВНОСТИ В РФ: ОПЫТ АНАЛИЗА И ОЦЕНКИ

В статье проанализированы источники информации о демографических событиях, связанных с предпринимательством, в официальной бизнес – демографии и в альтернативных статистических проектах – Глобальном мониторинге предпринимательства и Георейтинге. Рассмотрено их методологическое соответствие стандартам ОЭСР и Евростата в части определения рождений и смертей в секторе предприятий. Показаны теоретические предпосылки и возможности использования микроданных альтернативных выборочных обследований для изучения активности ранних предпринимателей методами пространственной статистики.

Ключевые слова: ранняя предпринимательская активность, рождаемость предприятий, пространственная статистика, статистика бизнес – демографии, межрегиональные сопоставления, многофакторная регрессия.

Постановка проблемы в общем виде и ее связь с важными научными или практическими задачами изучения предпринимательства на начальных стадиях развития. Многочисленные зарубежные исследования доказали, что предпринимательская активность является, во-первых, необходимым условием экономического роста, во-вторых, реальной возможностью повышения уровня и качества жизни субъекта этой активности, в том числе не только с точки зрения повышения дохода семьи, но и с точки зрения творческого развития личности [7, 11]. Поэтому в современных условиях прогнозируемого рядом экспертов усложнения экономической ситуации в России, стимулирование и развитие частнопредпринимательской активности населения представляется одной из приоритетных задач социально-экономической политики. Изучение демографии предприятий (то есть их рождаемости, смертности, выживаемости и ожидаемой продолжительности их жизни), то есть рыночных процессов, обусловленных частнопредпринимательской активностью населения, является основой для выявления стимулов и барьеров активизации последней. Следовательно, изучение раннего предпринимательства позволит снизить неопределённость и социально-политические риски, связанные с предпринимательским стартом и периодом становления бизнеса, тем самым повысит эффективность мероприятий государственной политики поддержки предпринимательства, как на уровне развития экономики и общества в целом, так и в конкретных условиях отдельного региона.

Поэтому во всему миру статистические ведомства все активнее ведут поиск наиболее эффективных путей удовлетворения спроса со стороны директивных органов и аналитиков в направлении более рационального использования собираемых ими данных, желателен без одновременного усиления бремени отчетности для респондентов, что является еще одной областью, в которой к статистическим ведомствам предъявляются

повышенные требования. Несмотря на положительный характер этой тенденции, концепции, лежащие в основе этих новых статистических показателей, в большинстве стран, за исключением стран ЕС, формировались неоднородно, что ограничивает их потенциальное использование для межстрановых сопоставлений [13]. Главная причина – неоднородность нормативной практики создания и ведения коммерческих регистров в различных странах. В разных странах используются различные начальные критерии отбора, которые оставляют за пределами учета определенные (с точки зрения макроэкономических результатов, не значимые) предприятия, причем между этими начальными критериями могут быть довольно большие различия. Например, некоторые страны собирают информацию лишь о предприятиях, имеющих наемных работников, другие – лишь о предприятиях, чей оборот превышает некоторый (как правило, основанный на размере начисленного НДС) пороговый уровень. При этом такие различия существуют даже между странами ЕС, несмотря на наличие у них общей (в системе Евростата) методологической базы расчёта показателей бизнес – демографии и общих норм ведения коммерческих регистров.

Анализ последних исследований и публикаций по проблеме учёта демографических событий в секторе предприятий на стадии начала предпринимательской деятельности. На сегодняшний день система бизнес – демографии находится пока на стадии становления и развития не только в России, но и во многих странах Центральной и Восточной Европы (ЦВЕ), значительно раньше России вступивших в ОЭСР. Да и в странах Западной Европы пока не достигнут достаточно высокий уровень официальной статистики бизнес – демографии. В результате официальная статистика РФ на сегодняшний день не обеспечивает государство и общество надёжными, сопоставимыми в международном разрезе и репрезентативными относительно отдельных регионов страны данными. Поэтому